کەریم دەشتی

دیوانی
درەختی درەوشانەوە

2012

* ناوی کتێب :درەختی درەوشانەوە- شیعر-2011 * ناوی شاعیر : کەریم دەشتی
- -1955 - هەولێر
* ژمارەی سپاردن: 944 ساڵی 2012 هەولێر
* چاپی چوارەم هەولێر
* ئیمێل karimdashti59@yahoo.com
* ژمارەی مۆبایل 07504512785
* وێنە شاعیر: بە کامێرای ئاشتی عەدۆ و هێلکاری هونەرمەند محمد اسماعیل

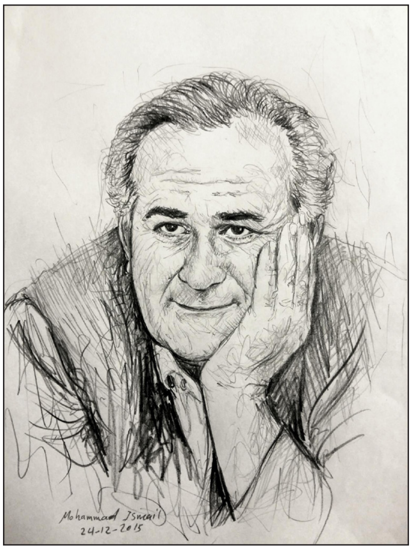
Mohammad Ismail
24-12-2015

زمان و زەمان

چی بکەم باشە؟
بۆوەی تۆزێ بوەستیت و وچان بگری
ڕۆحم لە سیمات گیرببێ و
دەستم داوێنی تۆ بگرێ
تۆ ئەی شووشەییترین زێ تۆ
تۆ ئەی نادیارترین ڕێ تۆ
تۆ ئەی تۆباویترین مەملەکەت تۆ
هێزی زەمانت لە دەستەو من هی زمان
مەرگ لە سووڕانەوەی تۆ دایە
بەڵام دارِشتنی جوانی
لە ناو زمانی مندایە
چی بکەم باشە بۆوەی بتوانم ڕاتگرم
ئەی قوفڵی کەوتنی زمانم
با جوانیت لە سووڕانەوە نەکەوێ
تا هێندێکی تریش
لە ڕووناکی تۆم بەرکەوێ
من ڕاکردووی هەمیشەیی
دوای سووڕانەوەکانی تۆم
تا دووبارە بتدۆزمەوەو بگەم بە خۆم

کتێبی نوور

1

تۆ کتێبی نوور و درەختی ناو تەمتوومانی
تۆ کتێبی شەوق و سەرەتای بوونەوەی زمانی
بەر لەوەی ترێی ناو ڕەزەکان بکوشرێ
ببێ بە شەڕابی هەرهەری
من لە تۆدا مەست بووم
مانای تۆم دۆزییەوە

2

تۆ لە کام با هاتووی کە بەسەر زەویدا ڕەت نەبووە
تۆ لە کام گوڵە گەنم جیلوەی خۆت داگیرساند
کە هەرگیز گەڵاپونگی وا جوان
لە کێڵگەی ئەویندا شین نەبووە

3

شلکە یاسەمینێ ئەوینی لە سارای دڵما چاند
خەمگینی ئەوینت ئاوی دا
دەستی تۆ بۆ نەمریی ساوی دا

4

سەد ساڵە وەستاوم

ژمارەش تەواو بوو نەهاتی
هاتنت بارینی ڕووناکی خودایە
داگیرسانەوەی خۆڵەمێشە
خەستترین شەڕابی سەمایە
5
سەد ساڵە وەستاوم
سەبووریش تەواو بوو نەهاتی
هاتنت شەڕابە کەون سەرخۆش دەکا
سینەی من پڕ تیشك و جۆش دەکا
6
ئەگەر تۆ تەواوی من نەبیت ئەمن چیم
ئەگەر من تەواوی تۆ نەبم ئەتۆ چیت؟
7
ئێمە دوو دڵۆپەی ڕووناکین
تێکەڵی یەك نەبین سەر زەوی بێ شەوقە
گەردەنی ئەبەدی لە ژێر تارای تەوقە
8
سەد ساڵە وەستاوم
ژمارەکان تەواو بوون
ئاوازێ نەماوە
لە بەرامبەر درەختی تەنیایی نەیچڕم

سەرسامم ئایا تۆ هەی یا نیت؟
9
ئەگەر هەیت
لە کام با تێکەڵی ئاوازی سەما بووی
لە کام تا تێکەڵی تامەزرۆو تەما بووی
ئەگەر نیت لە کام پێك
لە ئاوازی قامیش جودا بووی
لە کام نەی فیراقت خواردەوە
لە کام ڕاز شیرازەی ئەزەلت شاردەوە
10
کە تۆ هەی شکۆفە دەبنەوە
کە تۆ نیت هەموویان بۆ عەدەم دەچنەوە
11
ئەوەتا ڕێگاکان پڕن لە ئاوێنەی شکاوم
لە ئاوێنەی جوانی تۆدا دەژیم
ئەگینا چۆن ماوم؟
12
من لە سەر هەموو ڕێگاکاندا وەستاوم
لە ژێر بارانەکاندا
ئاقیقی خوێنی خۆم دەبەخشم
بە درەختی تێنووی هەنگاوم

13

شەڵالی تەمتوومان و ئاو و درەخت و بارانم

بەڵام ئاخ بمەوێ ساوت دەم

هێزی چاوم دەشکێ

دەکەومە خەڵوەتی جارانم

14

تۆ لەناو ڕووناکی بریقەی ئەزەلی

بەسەر هەموو ڕمێکەوەی

بۆ گیانم هەڵبکا

بۆ کام لا ڕێ بگرم

شەوقی تۆ لەشکرە و ئابلۆقەی من دەدا

قەدەرمە ڕووناکیت بمکوژێ

کێوی سپیی

ئەسپێ لەزیو، لە تەمی چیا
ئەسپێ لە پونگ
لە بۆنی پێکی باخۆس و لە تەونی گیا
وەك کچێ لە ئارمووش
ئێستا، تازە دەرگای لێ واڵا کردبێ
یا شاعیرێ تازە شیعرێ
وەك گوڵەگەنمی بەرباران
لە ناو پەڕی زمانی باڵای کردبێ
لە دوورەوە لەناو هەزاران کێوی سپیی
بانگی کردم
سواری سەرزینی خۆی کردم
کە بەرەو ڕابردوو دەبۆوە
لەبەرەخۆ گلەو گازاندەی لێ دەکردم
ئەوە چیتە؟ دەڵێی بوویتەوە مناڵ
بۆ نازانی ئایندە گوڵی نایلۆنە
نە ئەوین لەیەخەی خۆی دەدا
نەشیعر بۆ ناو باخچەی ئەبەدی خۆی

ڕێی پێ دەدا
تۆ چیت هەیە جگە لە ئەوین و شیعر
تۆ چیت هەیە جگە لە باوەشێ خەون و
لە گۆزەی دڵێکی پڕ میهر
ئایندە ئاگرێکە دوور
ئێستات گەرم ناکاتەوە
تۆ چیت هەیە جگە لە کوپەیێ شەڕاب
دونیات بۆ بچووك كاتەوە
- ئێستا - چییە دیلە دیل
من دەتبەمەوە ڕابردوو
بە هەموو لایەکدا دەچێ
قەڵا و شەوق و منارەکانی
سەمای زۆرباو باڕەکانی
تۆ چیت داوە لە ئایندە
ڕابردوو ئاخ ڕابردوو تۆپێکی خڕە
ڕابردوو قەڵای شەترەنجە
مەلیك لە كوێ وچان بگرێ
بۆوەی تاجی جاویدانیی لێ بسەنێ
دڵنیابە لەوێ دەمرێ

تۆ بۆ ئەبەد تۆ

هێندە صورەت زۆر بووە
مەعنا لە بەینا ون بووە
حاجی

فێڵی ڕۆحە یا هی چاوم؟
چوار کەس بووین لە ئاوی وێنەدا
هەموویان چوونەوە ناو باخی ئەبەدی
بە تەنها من ماوم، دەزانم ڕۆژێ دێ
کە سەیری هەمان وێنە دەکەن
دەڵێن ئاخ هیچ یەکیان نەماون
**

ڕۆحی من وەك ئاوێنەیەکی کۆنینە
لە هەزاران هەزار جێگادا شکاوە
چوومەوە بەر ئاوێنەی جاران
دووبارە سەیری خۆم کردەوە
زانیم ڕۆژگار چۆن هاڕیومی
کە ئاوێنەی ئەوینی من شکا
بۆ ئەبەد لە ناویا بزر بووم
**

چوومەوە لێواری ڕووباری گە نجێتیم
تا ئێستاش شوێن پێی ئەو
بە سەر لیمی کەناردا هەر ماوە
**
دوا گەڵای ئەو درەختەش وەری
تەمەنم بە سەر چوو نەهاتی، سەروەرم
ڕۆژێ دێ کە منیش وەك گەڵا بوەرم
**
بریقەی زیوینی یادێکە
لە هەزار گەوەدا دەپرژێتە درزی برینم
چاوم پڕ لە شەوقی ڕێ دەکا
بریقەی ئەوینی دێرینە
بیابانی ئەوینم پڕ ئاوی زێ دەکا
**
دەنگی با هات
زانیم ئەوینی کوژاوەم گڕی گرت
پەنجەرەکەم کردەوە
تۆم بینی دوور یەکجار دوور
پەنجەرەت دادەخست
**
کە بەسەر لێواری دەریای ڕەشدا وەستام

ئەخاب-م بینی چەپکێ گوڵی سپیی سپیی
لە یەخەی مۆبی دیك دەدا
بەڵام کە چوومەوە دەریای سپیی
زۆربام بینی لە کانی خەڵووز دەهاتەوە
ڕەش ڕەش هەر وەکو ئەبەنووس
**
منیش وەك تۆ گیانم پڕ بووە لە نوور
زمانم پڕ بووە لە ئاواز
مەگەر سووتوو سیفەتی ئاگر ناگرێ
یا عاشق ناچێتەوە سەر مەعشووق؟
**
منیش وەك تۆ شەوقی ئەوینم هەڵدەچێ
مەگەر سووتاو
خەسڵەتی سووتێنەر ناگرێ؟
منیش وەك تۆم هیچ ڕوخسارێکی دیم نییە
مەگەر بەندە هەمان سیمای ڕەهای نییە؟
**
هەمیشە کە بەرەو تۆ دێم
ئەی دوا وانەو دوا کەمەندم
تەنهاو تەنها من یەك چارەنووس شك دەبەم
ئەویش مەرگ و فەنا بوونە

بەڵام هەمدیس ناچارم بێم

**

تۆ سافترین وێنەی ڕۆحی
بە هەزار ڕەنگ بۆ ناو سینەی من دێیتەوە
تۆ پرسیاری ئەبەدی منی
بە هەزار دەنگ وەڵامی من دەدەیتەوە

**

ئەوەی زمان گوێی دەکات و دەیڵێتەوە
هەرگیز بەو بێدەنگییە ناگا
کە بۆ پێشوازی تۆم هەڵگرتووە
ئەو وێنەیەی هەمیشە چاو پێوانەی دەکاو دەیبینێ
قەت ناگاتە ئەو وێنەیەی
لە ناو دڵما ڕەنگی ئەوینی گرتووە
ئەوناڵەیەی تۆ دەیبیستی
قەت ناگاتە ئەو ناڵە بێ سەدایەی وا لە دڵمایە
ئەوەی کە دەست ساوی دەدا
هەرگیز ئەوە نییە کە دڵ دەستی پێدەدا

**

تۆ ئەی سەمەندەری ئاسمانی من
بۆ ئەبەد هەرچییەك بۆ تۆی دەنووسم
دەبێ بەسەریا بچمەوە

چونکە هەمیشە شادێڕەکانی
بە فرمێسکی چاو کوژراون
**
من وەك تەرمێکی سوور
ئەوین لەناو تابووتی سینەی سپیی تۆی
تەقەت کردووم
هەمیشە کوانووم لە داگیرسانایەو
ئەوینم ناکوژێتەوە
**
ئەو بۆ من تەنها کتێبێك نییە
بە ڵکو هاودەمی هەمیشەی
هەموو ئەشقێکی دونیایە
بۆ هەر لایەك سەر هەڵگرم
وەك تارمایی لەگەڵمایە

کتێبەکانم

1

هەموو ئێوارەیەك زۆربا
وەك شەباقەیێ لە نوور
وەك ڕووبارێ لە بخوور
لەناو تۆزی کتێبەکانم دێتە دەرەوە
وەك لە باخی بەی هاتبێ
دوای ئەوەی کە مەست مەست دەبێ
کەی مرۆڤ سەما فێر دەبێ؟

2

من بە بۆنی کتێب دەژیم
لەڕێی بۆنی کتێبەوە دانتیم ناسی و
سەفەرمان بۆ باڵا کردووە
هەر بەو بۆنەش چوومەوە سەر گۆڕی نالی

3

بۆ هەر کتێبێ دەنووشتێمەوە
یادەوەرییەك دەمکوژێ
هەر پەڕێ هەڵدەدەمەوە
ڕستەیێ ڕۆحم هەڵدەمژێ

4

کتێبێ هێندە لە گەڵیا خەوتووم

جار جار وەك ژن هاوار دەکات

داوای منداڵم لێ دەکات

5

کتێب هەیە ناوە ناوە لە دڵەوە کۆتم دەکا

کتێب هەیە دروستم دەکاو

وەك نووسین ئازادم دەکا

6

هەموو نیوە شەوانێك

کتێبێ لە بەرزایی ڕەفەکانەوە

بانگم دەکاو ورد ورد دڵم دەداتەوە

هەندێ جاریش وەك مەعشووقێ

دەخزێتە ناو باوەشم و

بێباکانە دوگمەکانی دەکاتەوە

7

کتێبێکم هەیە هەمیشە و بەردەوام

خەمبارو خەمگینە

ئەوە کتێبێ نیشتمانمە ئاڵ بووە

ئەوە کتێبی نیشتمانمە

لەتاو بێ ئەمەکی ڕۆڵەکانیدا لاڵ بووە

8

شەوانە درەنگ درەنگ

گوێم لەناڵەی کتێبێکە دەناڵێنێ

من دەزانم ئەوە کتێبی نالییە

لەتاو هیجرەت دەناڵێنێ

دڵنیایە نیشتمانە جێی دەهێڵێ

9

ئەو کتێبەی باوکم لە سەرە مەرگا کردییەوە

ئێستاش وەك خۆی کراوەیە

چەند دای دەخەم شەوانە خۆی دەبێتەوە

چی بکەم کتێب هەمیشە بۆ

عاشقی خۆی دەچێتەوە

10

کتێبی هەموو برادەرانم وەك گلێنە پاراستووە

هەندێ لەو کتێبانە دەڵێن فرێماندەو هەڵمان مەگرە

کە خاوەنی حەرفەکانمان زۆر لەمێژە

ئێمەی لە ناو بێ ئومێدی جێ هێشتووە

11

زۆر جاران لە ناو کتێبخانەمدا وا هەست دەکەم

من برایەکی تاقانەی هەزاران هەزار خوشکم

12

من به بۆنی کتێب نیشتمانی خۆم ناسییەوە
هەر بە بۆنی کتێبانیش دەیناسمەوە
هەر کاتێ کتێب نەمینێ
نیشتمان چەمکی نامینێ

13

هێندە دەستم بە گەردنی کتێبەکانمدا هێناوە
لێم ببورن ئەگەر بڵێم
هیچ جیاوازییان لە گەڵ کۆرپەکانمدا نەماوە

14

تەنها کتێب شایانی ئەوەیە
لە قوڕگی شێری دەربێنی

15

هەرکاتێ سەفەر بکەم
نیشتمان بە کتێب دەسپێرم
ئەگەر سەد ساڵیش نێمەوە
تەنها کتێبە دیاری منە
بۆ نیشتمانی بنێرم

بەراورد

1

ئاسمان کتێبی زۆربایە

زەوی سەمای لێ فێر بووە

2

ڕێبوارەکان بۆ شیری ئاسمان دەچن

ژیانیش خۆی و جانتای پڕ ئاڵۆزیی

ئەوانی لە دامێنێکی تژی زەوی گیرکردووە

3

زەوی پەڕەکاغەزێکی سپییە

ئاسمان خۆی تیا دەنووسێتەوە

4

ئاسمان شمشێری دیمۆکلیسە

بەسەر گەردنی زەوییەوە

5

ئاسمان و زەوی دوو ئاون

یەکیان ساف و

یەکیان شێلووی ناو یەك چاون

6

کە ئاسمان وەك مناڵ دەگری

زەوی گوڵەگەنمەکان بانگ دەکا بۆ سەما

7

خوا لە ئاسمانە

شەیتان لە زەوی

8

پاییزان زەوی خەمگینە

ئاسمان بە پڕووشە دڵی دەداتەوە

9

ئاسمان ڕووبارێکی شینە

زەوی مەلەی تیا دەکات

10

کە زەوی هەست بە تەنهایی دەکات

ئاسمان بە تەتەری باران

نامەی بۆ دەنێرێ

11

هەمیشە بەسەر لەپی زەویەوە

پێکێ دووان ئاودیو دەکا

بۆ ئاسمانیش

جگەرێ نوێژ دادەگیرسێنێ

12

زەوی خرخاڵێکی شینە

لە پێی ئاسمان

13

ئاسمان شەرابێکی ئەبەدییە

سەری زەوی مەست کردووە

14

ئاسمان دڵێکی شکاوە

زەویش قۆچێکی شکاو

15

کە ئاسمان سگی پڕ دەبێ بە هەور

زەوی دەبێتە مامانی

16

زمانی ئاسمان بارانە

زمانی زەوی بومەلەرزە

17

خوا لە ئاسمان شاعیری کوشت

زەوی یاری بە تەرمەکەی دەکات

18

زەوی ماڵێکی تاریکە

ئاسمان نووری پێ دەبەخشێ

19

ئاو لە زەوی وەڕەس دەبێ

وەك هەڵم دەچێتە ئاسمان

بۆ وەی زەوی زوێر نەبێ

ئاسمان بە باران بۆی دەنێرێتەوە

20

کە گۆزەی ئاسمان دەشکێ

زەوی پڕ لە شەڕاب دەبێ

21

ژیان بە بێهوودەییەوە جوانە لەسەر زەوی

دەنا لە سورفڵی ڕوومەتی کچێ دەچێ

لەسەرەمەرگا گۆرانی بۆ ئاسمان بڵێ

22

خوا ئاسمانی بە مرۆڤ ڕەوا نەبینی

بۆیە تووڕی هەڵدایە سەر زەوی

23

دەرگای ئاسمان بکەنەوە

زەوی چۆل دەبێ

24

لە کەناری پیرۆزەیی ڕووبارێکا

لە وێنەی ئاسمان رادەمینێ

له زەوی شەڕاب دابەش دەکا

25

ئاسمان کتێبێکی گەورەیە

زەوی زنجیری کردووە

26

سێ بەشی زەوی ئاوە

ئاسمان خۆی پێ جوان کردووە

27

ئاسمان هەمیشە زیوین بوو

زەوی شەوقی ڕەش کردەوە

28

ئاسمان دڵی هێندە نەرمە

جارجار وەکو مناڵ دەگری

بەڵام زەوی هێند دڵڕەقە

له مانای گریە نازانێ

29

ئاسمان خوێنی نەبینیوە

بەڵام زەوی

خوێن بەری چاوی گرتووە

30

دڵی ئاسمان سپییە له بەفر دەچێ

دڵی زەوی دووکەڵدانە
دووکەڵی ڕەشی لێ هەڵدەچێ

31

ئاسمان دەرگای نهێنییەکانە
زەوی کلیلی شکاوە

32

مرۆڤ لە زەوی پەشیمانە
بۆیە عەوداڵی ئاسمانە

33

ئاسمان گەردنێکی سپییە
زەوی شمشێرێکی ڕەش

34

کە ئاسمان پرچی دەکاتەوە
چاوی زەوی دەڵێی کلی تیاکراوە

35

ئاسمان و زەوی دوو خوشکن
یەکیان کتێبی بەهەشتە
ئەوی تریان کتێبی دۆزەخ

36

ئاسمان نامەیەکی نهێنییە
زەوی پۆستەبەرێکی دەمشڕ

37

ئاسمان شووشە عەترێکە

لە باخەڵی زەویدا شکاوە

38

ئاسمان زوو زوو خۆی دەگۆڕێ

جارێ سپیی.. جارێ ڕەش

جارێ پەلکە زێڕینە

زەوی هەرگیز ناگۆڕێ

39

ئاسمان پرسیارێکی سەختە

زەوی وەڵامێکی ئاسان

40

ئاسمان ئاوێنەی جاویدە

زەوی خۆی لەبەریا دەشوات

41

ئاسمان گۆڕستانی ڕۆحە

زەوی گۆڕستانی جەستە

42

بەڵام هێشتا زەوی جوانە و هێشتاکە ئاڵ

زەوی پڕە لە ئەوین و

ئاسمان خەیاڵ

تابووتێ لە کتێب

باوکم لە نەوەی قەتێ بوو
لە کێڵگەکاندا دەژیاو
لە دەشتاییەکاندا مردووە
جل و بەرگی لە کاغەز بوو
دڵی لە نوور
کە دەستت لەدەستی دەنا
پەنجەکانی لەناو لەپت دەتوانەوە
دایکیشم لە گوندێکی دوور
براکانم هێندێ لە دەریاو بناران
هێندێکیشیان لە تەمتومانی کەناران
خوشکەکانیشم لە باکوور
ماڵێکمان هەبوو لە ترۆپکی چیا
ماڵێکیشمان لە دارستان
هەندێکمان لە ناو ڕەشماڵان لە دایك بووین
هەندێکیشمان لە گۆڕستان
جاری وابووە
سپێدە نانمان لە کوێستان خواردووە
ئێوارە لە گەرمیاندا بارو بارگەمان خستووە

باوکم هێندە سەیری ئاسمانی کردبوو
هەموو ئەستێرەکانی دەناسی
هێندەی دەشتاییی بڕی بوو
هەموو گوڵە گەنمەکان
لە پێشوازییا دەوەستان
هێندە بە ناو دارستانەکاندا ڕەت ببوو
قسەی لەگەڵ هەموو بایەکان کردبوو
هێندە بارانی بەسەردا باری بوو
ڕەنگی بارانی گرتبوو
هە میشە کتێبێکی لە بەر باخەڵیا دەنا
لە هەر شوێنێ لەسەر هەر بەردو کانییێ
لە هەر لێوارو بنارێ
دەگەیشتینە هەر تاولییێ
کتێبەکەی دەردەهێناو دەیخوێندەوە
دەچۆوە نێو نیشتمانی ئەبەدی خۆی
باوکم کە کتێبی دەبینی
هەموو دونیای لە بیر دەکرد
دواجار باوکم کتێب کوشتی
هەر بەکتێبەوە ناشتمان
بۆ هەر شوێنێ بارمان دەکرد
ئێسك و پروسکەکانیشمان دەخستە ناو کیسەیەك

ئەو شارو شارمان پێدەکرد
لە شیرازەی هەر کتێبێ
حیکمەتێکی دەنووسییەوە
لەسەر هەموو لاپەڕەیەك پرسیارێکی داڕشتووە
باوکم بە بۆنی کتێبان
دەیزانی کەی هەور دێ و باران دەبارێ
با لە کام لاوە هەڵدەکا
هەر بە بۆنی کتێبانیش
کۆچی خێلی ڕادەگرت و دەیزانی بەفر دادەکا
باوکم کتێب کووشتی ئەو ڕۆژەش کە شاردمانەوە
تەمتوومان بوو دوو کتێبمان کردە کێلی گۆڕەکەی و
بۆ یەکجاری دامانەوە دەست نیشتمان
ئێستاش ئەگەر ئەو درەختەی شیعر نەبێ
کە لەسەر گۆڕی شین بووە
کەس گۆڕەکەی ناناسێتەوە
جار جار سەری هەڵدەگرت و
دەیدایە ناو دەشت و کێوان
بە هەفتەو بە مانگ ون دەبوو
کاتێ کە دەگەڕایەوە
توورەگەیێ کتێبی لە گەڵ خۆی دەهێنایەوە
دایکم سەر لەبەری قورئانی لەبەر بوو

هێندەی ئەو کتێبە خوێندبۆوە
ڕەنگی ئاسمانی گرتبوو
دوا جار کە بینیم
لەسەر ئەو بەرماڵەی باوکم بەر لە سەد ساڵ
لە ماڵی خودای هێنا بوو
سەری بە قورئان کردبوو
دوا سورەتی دەخوێندەوە کە مردبوو
بە بیرم دێ هەمیشە کتێبەکانی باوکمی ڕیز دەکردو
لە تۆز پاکی دەکردنەوە
هەمیشە دەیگوت
لە سای کتێبەکانی باوکتان من هەزار مناڵم هەیە
هەزار گەنجینەی قارون و هەزاران گەوهەرم هەیە
ئەویشمان وەك قەددیسێ لە بخوور
لە ژێر درەختەکەی شیعر ناشت
ئێستاش بۆ هەر لایێ دەچم
بۆ هەر وڵاتێ سەر هەڵدەگرم
ئەو دوو گۆڕە وەك دوو ئاگر
وەك دوو دڵۆپێ لە نوور
وەك دوو درەختێ لە بخوور
لە گەڵما دێن

ژمارەو ئاواز

دونیا ژمارەو ئاوازە
فیتاگۆرس

ژمارە 1

تاك و تەنها وەك قەڵەمێکی ماندوو
لە تەلارێکی زۆر بەرزی هەزار چاوە
یادەوەری خۆی دەنووسێ و
لەسەر پێیە بچکۆڵەکەی خۆی وەستاوە
پاشاکان هەرەسیان هێناو، ئەو هەر ماوە

ژمارە 11

لەو کاتەوە ئەو قەڵەمە هەر بە تەنها
بێ دۆست، بێ ئازیز، بێ هاوڕێ
سەیری باخە دوورەکانی دەکرد
وەڕسی گیانی شەڵالی ئاخ کردبوو
لەدواجارا چووە ناو کۆدی ڕەهایی

هاوڕێکەی خۆی دۆزییەوە
ڕزگاری کرد لە تەنهایی

ژمارە 2

کە ماندوو بوو سەری خۆی لە هەوران دەدا
لە داخان پشتی کۆماوە
ئێستا وەك درەختێکی شکاو
سەیری ئاسمانان ناکات و
نامەی باران ناکاتەوە
هەرگیز ئاوڕ لە جارانی ناداتەوە

ژمارە 8

دەتوانین بۆ ئەبەد لە باخی بازنەی ئەو
بوخلێینەوە و ماندوو نەبین
دەتوانین بە قەڵەمێکی چکۆڵە
بەسەر نەخشەی ئەم دوو سێوە
یاری بکەین بۆ تاهەتاش تەواو نەبین

ژماره 13

دەزانم تۆ وەك كلكی تاووسی سپیی
باق و بریقت گلێنەم پڕ لە جوانی دەكا
وەك گوڵەگەنمی بەر هەتاو
دونیا پڕ لە شایی دەكا
بەڵام كاتێ دەگەن بە تۆ
دەڵێی بە دوای كەسێ وێڵن
بازێكت بە سەرا دەدەن
بێ ڕەحمانە لە ناو هەموو ژمارەكان
تاك و تەنها جێت دەهێڵن

ژماره 14

تۆ هاودەمی جوانەكانی هەموو دونیای
ببیە تەمەنی هەر كچێ
بازی بەخت بەسەر شانیەوە دەنیشێ
كاتێ مانگیش دەگا بە تۆ
درەختەكان شین دەبنەوە
زەوی لە ژێریا دەپیشێ

ژماره 7

تۆ حەوتەوانەو حەوت برای
تۆ حەوت شەوو هەم حەوت ڕۆژی
تۆ حەوت ڕۆژی شین و شایی
تۆ حەوت خوشك و تۆ حەوت چرای
دونیا بە تۆوە دەسووڕێ و مایەی بوونی
تۆ حەوت ڕۆژی دروست بوونی

ژماره 12

کە ڕەت دەبێ
چی فریشتەی سەر زەمین و ئاسمان هەیە
لە پاش کۆچی کۆتایی ئەودا مەست دەبێ
ئاسمان و زەوی دەگۆڕێ
تۆ هەم ماتەمی و هەم خۆشی
کە ڕەت دەبێ
شەوقێکی تر ئەم زەمینە دادەپۆشێ

ژماره 1000

تۆ کڵۆ قەندی کوێستانی

لەسەر هەموو زمانێکی

بە تۆ دووری نێوان هەموو ئاشقەکان

دیار دەکرێ

هەر بەتۆشە کەوا مێژوو ئاودیو دەبێ و

لە ناو خوێنی خۆیا دەمرێ

ژماره 9

درەختی ئارەزووی ژنەو

ڕەگی هەر وەك شووشەی خەونە

تۆ گەوهەری خوداوەندی

هەتا مانگیش نەخولێتەوەو نەگا بە تۆ

کەسێ چاوی ناکاتەوە بۆ ئەم کەونە

ئاوازی با

یەکەم ئاواز کە بەرگوێی مرۆڤ کەوتووە

لە ناو بێشەی قامیشەڵاندا هاتووە

ئاوازی با دەنگی پڕ میهری نەوایە

پەرتی هەموو دونیا دەبێ

دڵی ئەبەد دەنەخشێنێ و

بە ناو ڕۆحمانا ڕەت دەبێ

ئاوازی بوون

یەکەم ئاوازمان بە زیڕەی بوون چڕیوە
هەر بە چەقۆی ئەم زیڕەیەش
ناوکی ئەزەلمان بڕیوە

ئاوازی گریان

بینیوتە شمشاڵ چۆن دەگری
گریان ئاوازی فیراقە

ئاوازی مەرگ

مەرگ لە دۆزەخەوە هاتووە
بۆیە مرۆڤ شیوەن دەکا
ئەو ئاگرەی لە دوای مەرگ دادەگیرسێ
بە فرمێسك و ئەشك نەبێ خامۆش نابێ
بۆ تاهەتا دادەییسێ

ئاوازی مەی

ئاوازێ لە مەیدا
نۆتەی خۆی دەنووسێ
کە مرۆڤ دەباتەوە ئەسڵی خۆی
تەمۆخی ناو ڕۆح و جەستە رادەماڵێ
چی لاولاوەی ئەشقە لە باڵای دەئاڵێ

ئاوازی ئاشقان

ئاوازێ بە دونیا دەسووڕێ نابیسترێ
داستانی قسەیەکی خۆشە و ناگوترێ
کە کەوتە سەر زمان پەرتی دونیا دەبێ
ئاگرە لە ناو پووشی ڕۆحا هەڵدەبێ

ئاوازی نەی

غوربەتێك لە ناخی ئینسانە ئەزەلی
برینێکی سەختە
نەژیان سارێژی دەکات و نەمردن
نەی دەنگی ئەو برینە سەختەیە

ئاوازی تەمتومان

ئەو ڕۆژەی کە ون بووم لە باخی تەمتوومان
ئاوازێ ڕێگای بۆ کردمەوە
ئاوازی سەر بەفرو باران بوو
منی بردەوە نیشتیمان

ئاوازی درەختان

خەمگینترین ئاوازێ لە زەوی
ئاوازی گەڵایە لە وەرین
بۆیە گشت پاییزێ
ئاوازێ ئەم کەونە دادەگرێ
ئاوازێکە دەڵێ ڕامەکە
هەموومان ڕادەبرین

ئاشکرا

تۆگیای، دەزانم تۆ گیای
تۆ خەونی، دەزانم تۆ خەونی
گومانی، دەزانم گومانی
یەقینی، دەزانم تۆ یەقینی
بەڵام کە بیر دەکەمەوە
تۆ خەونی، گومانی
یەقینی یاخود گیای
هەر زوو دەزانم
تۆ بوونێکی بێ ئەنوای

ناسینەوەی زیو

تۆ بوێرێکی لە ژن و ترسێکی لە پیاو
تۆ چەمکێکی لە ڕووباری ئەنەدۆڵ و
دڵۆپەیەکی لە ورمێ
تۆ خەونێکی لە دمدم و هەویرێکی لە ڕامبۆ
تۆ شەوێکی لە مۆدێرن و سەدەیەکی لە فۆلکلۆر
بە تیغی ئەمازۆن ئاو دراوی
جۆگەلەیەکی لە فۆلگا
بۆشکینی بە زرمەی شمشێر تیا کوژرا
ڕووبارێکی لە کێلەشین
تۆ پەڕێکی لە هەڵەمووت
لاسکێکی لە یاسەمین
ڕۆمانێکی تەنهای لە بۆدلێرو
شارێکی بچووکی لە قوستەنتین
تۆ دۆزەخیەکی لە کتێبی دانتی و
بەهەشتییێکی ونبووی لە میلتۆن
دواجار تۆ قومری سەربالّی
یەهودییێکی ئورشەلیمی

بەڵام منداڵێکی بە نازیی ئەی نازو تا
ببوورە تۆ پۆڕێکی تەریوەی ناو دڵی بازی
ئەو دڵە بپارێزە برۆ
ئاوڕ لە کەس مەدەوە
کە ئاوڕت دایەوە تەڵەسمی تۆ بە تاڵ دەبێ
لێکدانەوەم سەرچیغ دەڕواو
زمانی مانەوەت لە کتێبی ئەوین لاڵ دەبێ
تۆ هەمیشە ڕابکە و ڕابکە هەر ڕابکە
چونکە تۆ بە ڕاکردنەوە جوانی
ڕابکە هەر ڕابکە
تکایە ئاوڕ مەدەوە
هەموو ئەوانەی ئاوڕیان دایەوە
بۆ تاوێ گەیشتنە بەهەشت
بەڵام بۆ ئەبەد هاودەمی ئاگر بوون
هەموو ئەوانەیش کە بێ پەروا ئاوڕیان نەدایەوە
بۆ ئەبەد گەیشتنە دۆەخ
بەڵام بۆ ئەبەد هاودەمی خودابوون

لەباتی سەدا

1

هەست بریتیە لە چاو
کە کوێرەکان بۆی دەگەڕێن
هەست بریتییە لە گوێ
کە کەڕەکان بۆی دەگەڕێن
هەست بریتییە لە زمان
کە لاڵەکان بۆی دەگەڕێن

2

تۆ نە هەی هەتا بتبینم
نەبانگت هەیە بتبیستم
نە دەبیستی تا بانگت کەم
لە باتی بوون تۆ وەهمی
لە باتی سەدا تۆ سیحری
لە باتی ناو تۆ هەم ئیلهامی هەم شیعری

3

هەندێ جار تۆ لە مانگ و خۆریش دوورتری

هەندێ جار تۆ لە ناو لەپم نزیکتری
هەندێ جار تۆ وەکو بازنەی
ئەوەندە بەدوات دەسوورێمەوە
دەبم بە تۆپێکی بچووك
هەندێ جاریش وەك چوار گۆشەی
ئەوەندە بۆت دەشکێمەوە
دەبم بە شووشەیێ شکاو

4

هەندێ جاریش وەك لاکێشەی
هێندە لە ناوتا ڕادەکەم
دەبم بە دڵۆپێکی چکاو
دەست بە بیابانی مندا دەهێنی
دواجار تێدەگەم کە تۆ سفری
کۆتایی بە ڕستەی وجوودی من دێنی